

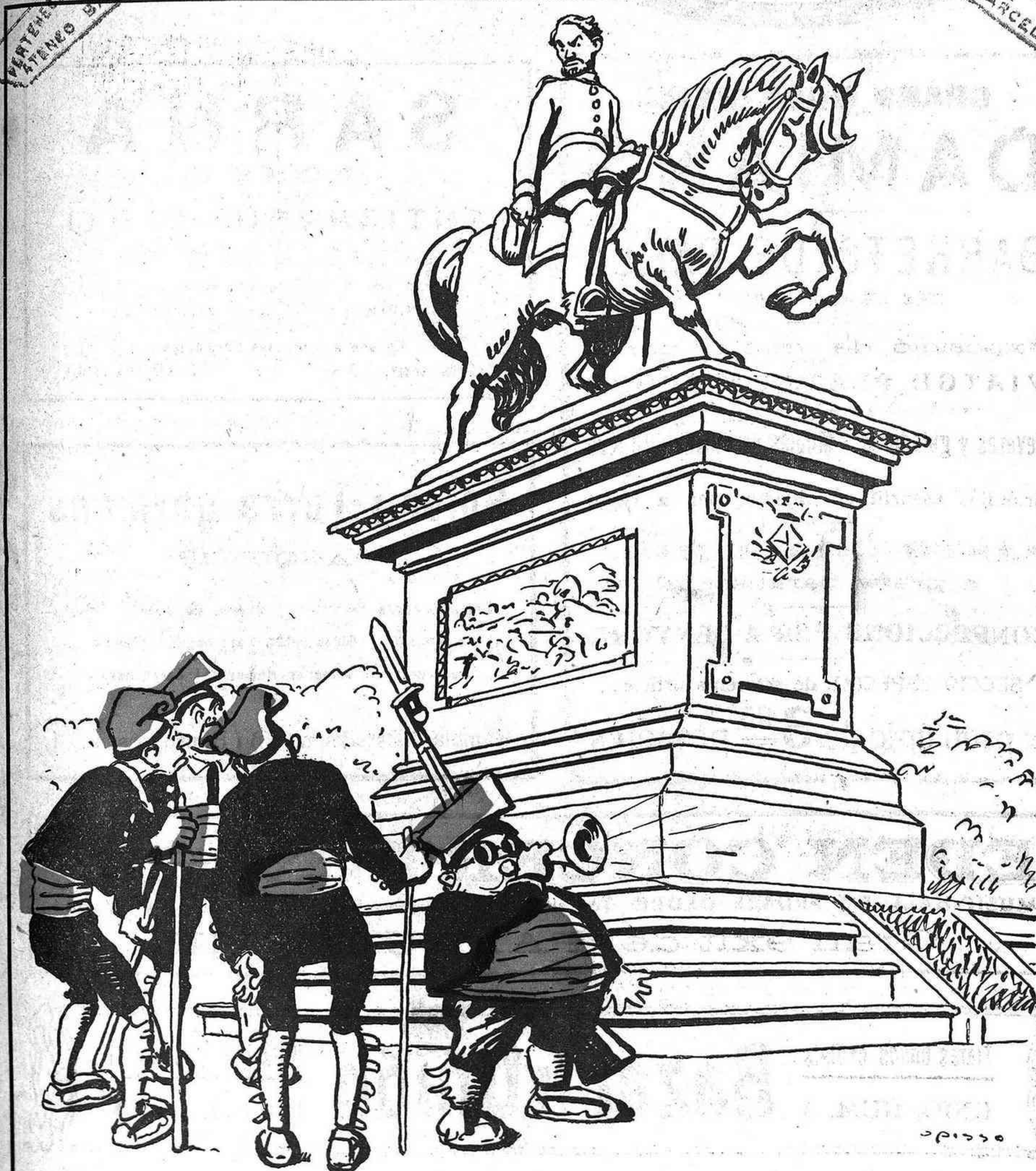
L'Esquella de la Torratxa

Any XVIII

Número 2214

15 cèntims — Atrassats 30

Barcelona, 12 de agost de 1921

Els vells voluntaris. — Don Joan, .. què fem?

En Prim. — Feu lo que convingui. Jo, amb El Krim del Marroc no hi vui saber res.

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

MARCEL MIRET - Farmacéutico
Diputación, 205-BARCELONA

SARNA

CURA RÁPIDA

Sarnicida Paradell

Cada 4 pesetas

Asalto, 28, farmacia - Barcelona

GRANS MAGATZEMS

DAMIAN S

BARRETS DE PALLA

DES DE UNA PESSETA

Exposició de articles per a
VIATGE PLATJA Y SPORT

Neveras y geladores - Mobles de "médula" i jonc

Grandiós assortit en objectes per a regal

SASTRERIA A MIDA
a preus baratíssims

CONFECCIONS PER A SENYORA

SECCIÓ ESPECIAL de diferents articles
al preu únic de **3⁹⁵** pessetes

SARNA

(RONYA)

ANTISARNIC MARTI

Unic que la cura SENSE BANY
Les seves imitacions són cares,
perilloses i de olor repugnant.

Es ven a totes les Farmàcies i
Parlament, 17 **BARCELONA**

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi
de moneda - Giros sobre l'estranger - Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

EDEN CONCERT

MUSIC-HALL DE PRIMER ORDRE - Tots els dies grans espectacles a les 3 1/2, tarda i a les 9 1/2 nit

Gran èxit del **PALAU D'ISTIU**

COMTE DEL ASSALT, 12

TELÉFON NÚM 3332 A.

Tintes bones calltats

UNIO, NUM. 3

Bazar DE LA Unión

Útills per a escriptori

BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola-Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ.
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes., Estranger, 5

LES PENSADES

Un escriptor ens va aconsellar an els escriptors que fugissim de les pensades que conduïen, ordinàriament, a l'excentricitat. Ara els escriptors hauríem d'aconsellar a la gent que, davant de la nova guerra d'Àfrica, no tingués pensades.

La primera fou la d'un senyor que donava cent pessetes a l'artiller sortit de Barcelona, que fos el primer en fer un bon blanc en els moros. Se pensava que tirar, en artilleria, és igual que tirar als Jocs Florals. Cent pessetes a la millor poesia... Doncs cent pessetes al millor blanc. Com que a la guerra no hi ha un jurat calificador, com en el tir de colom, ni en els Jocs Florals, aquest ingènuu ciutadà pensaria que reunits els oficials d'artilleria i consultats els seus carnets, otorgarien justicierament el premi del senyor X... Sortosament, després del premi de cent pessetes, encara no ha sortit cap altre senyor oferint un accèssit de cinquanta pessetes, al que fes el segon bon blanc.

La segona pensada ignorem qui l'ha tinguda, però existeix i la premsa l'ha recollida. Consisteix en recollir cigarrillos, no paquets, cigarrillos per als soldats. Això té una tradició de vint anys. Quan la primera guerra de Melilla, un diari fundà «La cajetilla del soldado», mare de l'actual «cigarrillo del soldado». La carestia del tabac influïnt sobre el patriotisme, ha convertit els paquets en cigarrillos, pensant, sens dubte, que les donacions de tabac, tenint-se de fer cua o necessitant-se apel·lar a la picadura de contrabando, no serien gaire pròdigues.

La tercera pensada perteneix al «Círculo del Liceo». Fem toros—s'ha dit,—perquè qui fa toros fa diners. Coneixent als catalans, se malfien de que donguin diners sense anar-hi a guanyar res, i els hi donen toros. En lloc de riffenys mataríem braus, que tot és matar en temps de guerra, les espases substituirien als fusells i les piques a les llances. No sacrifiquen els moros vedelles en senyal de pau? Doncs nosaltres executaríem braus en senyal de guerra.

Els liceistes desitgen mantenir la tradició. En 1898 ens en anàrem als toros per a oblidar les noves del desastre, i en 1921 volen que tornem a la plaça per a cercar una confortació. L'antiga frase se referma, ampliada. Ja no n'hi ha prou amb el «pan y toros». Com que un nou factor no altera el resultat, se vol «pan, moros y toros». No hi fa res que fins el senyor bisbe hagi prohibit l'aprofitament de les festes per a les recaudacions caritatives. Si se compleix amb la tradició, si se fan diners i la gent vol toros, en nom de quins sentimentalismes se podrà oposar ningú a la festa nacional dedicada a la nació en armes?

Toros tenen els reis quan se casen; toros els hospitals quan capten; toros els periodistes quan volen reforçar la seva caixa; toros les telefonistes; toros els tramviaris; toros, fins els soldats mutilats de França. Per què, doncs, no han de tenir-los els patriotes que volen unir la pròpia diversió amb la generositat patriòtica? Que fora millor donguessin els rics lo que donaran les taquilles? Evidentment, però és que els rics no són egoistes, i volen que lo que haurien de donar uns quants, ho donguem entre tots. Obrir els torils costa menys que obrir una subscripció, i dóna més. Llògica de «clubmen», experts en donatius.

Lo d'Àfrica és massa dramàtic per a aprofitar-lo per a premis de tir al blanc, cigarrillos i curses de braus. Quan la sang corre i l'engúnia d'una nació s'espessa, s'ha d'extrangular tota pensada pintoresca. O sacrifici, o respecte, però no confondre la tragèdia dels nostres soldats amb la possibilitat de confeccionar un programa de festes.

PARADOX

Convé pendre'n bona nota

A l'avant darrera sessió consistorial, tot i essent de segona convocatòria, hi assistí, només, un regidor, descomptat el president, que ho sigui el senyor Blajot.

En acabar de llegir i aprovar l'acta de la sessió anterior, sol·licità el senyor regidor de referència, que ho era el senyor Puig i Esteve, que en atenció al reduït nombre de companys seus que havien tingut a bé el deixar incomplet el més elemental dels deures, restessin els assumptes pendent damunt la taula, sospenent-se, en conseqüència, la deliberació del Consell.

Aquesta floreta als seus companys, que mai com el

dia que esmentem hauria pogut semblar tant en el seu punt, no la llençà el senyor Puig i Esteve, que estimà convenient donar aspecte de cosa sèria a lo que era una farsa ridícula. La sàtira, és exclusivament nostra. Lluny d'embranchar-se en mortificar a ningú, es redreçà el senyor Puig i Esteve en l'escó, i amb tò solemne, propi de les grans diades, engegà el discurs, oposat, segurament als dictats de la seva consciència de ciutadà i representant del poble.

Responent al prec del senyor Puig i Esteve, alçà el senyor Blajot la sessió, ajornant-se d'aquesta manera la resolució dels dictàmens pendents del criteri, o la voluntat del Consistori. Els emplejats retinguts a Cà la Ciutat per causa de la sessió sortiren a pendre tranquil·lament la fresca, i aquí no ha passat res. El ciutadà que experimenti perjudici de semblable comportament, que esperi. La Pubilla, si se'n ressent que's faci repicar. Qui no estigui content, que's mossegui els punys, o se'n vagi. La comoditat, la conveniència dels regidors, pesen més i són abans que la llei i l'interès de la ciutat.

Un pas més, i sabríem els barcelonins si això de l'Ajuntament, que ens hem avesat a mirar amb tant respecte, és en el fons un de tants convencionalismes com s'oposen a la lliure iniciativa dels pobles. Un entrebanc més, posat en el camí de la felicitat de la gent, empenyada en crear organismes i en construir màquines complicades i costoses, a pretext d'omplir una sèrie d'atencions que resten desateses.

En escriure aquestes ratlles, hi ha prop de quinze dies que no s'ha reunit el Consistori. I el món ha seguit el seu curs, i els barcelonins tan trempats i encantats de la vida, com sempre.

En arribar l'hivern i amb ell la tongada imprescindible de sessions inacabables, de sermons llaunes i pocasoltes, serà cosa de recordar als regidors lo succeït en aquests dies xafogosos, en que ultra no celebrar sessió, ningú l'ha trobada a mancar.

JUST

DESOLACIÓ

- D'on veniu?
- Del «Círculo Artístico».
- Molt divertit. Ball, *tzigans*, restaurant, terrassa i ruleta.
- Però tot, tan pansit, tan d'istiu, que els que ballen sembla que ho facin per força, i que els musics toquin d'esma i que al restaurant hi hagi «claqué», una «claqué» de mossegada.
- Però, i de que vé aquesta desolació?
- No se sap. Hi ha qui diu que de la calor, hi ha qui diu que per l'absència dels jugadors forts.
- Deu ésser això.
- Li diré. Miri, amb això dels jugadors ha succeït una cosa molt singular. Mentre el «Círculo Artístico» i durant aquests darrers mesos, no s'hi acostava cap jugador, s'obre la nova casa de la Gran Vía i el saló vert se torna a omplir amb els mateixos jugadors.
- I a què ho atribueixen?

—Potser a que el jugador, veient que perdia, se va abstenir, però com que és supersticiós, a l'obrir-se la sala nova hi va tornar.

—I perquè ha tornat a anar-se'n? Perquè tornava a perdre.

—Res se sap de les intencions del jugador supersticiós i maniàtic. El cas és que al cap de quatre mesos de casa nova ha tornat a anar-se'n. I això li succeirà 'al «Círculo Ecuestre», i a tots els círcols que canviïn de casa.

—Així?

—Si volen conservar la clientela hauran de canviar sovint de pis. Tenir una casa circular, un abonament de pisos, un saló nòmada. Està comprovat. El que més sortida té són els primers números dels setmanaris i les cases noves.

MÉS DESOLACIÓ

Si en els círcols no hi han jugadors, en els banys de Sant Sebastià no hi han banyistes. Abans, al començament de la temporada, no s'hi podia donar un pas, però arriben les disposicions púdiques del governador ordenant que els homes no podessin anar per la platja mostrant l'anatomia sense cubrir-la amb llençol o capa, i ara uns, ara altres, la platja se va anar buidant. Després com que se parlà tant d'immoralitats, fins les cocots s'abstingueren. Elles no tenien necessitat de fer la platja, com altres feien la Rambla.

On han anat els banyistes? On són les parelles que jogaven a l'ondina i al sàtir? Quines platges els han recollit? Ho ignorem. Però mentre Sant Sebastià s'ha anat buidant, els banys de pila de dins la ciutat s'han anat omplint. I ha sorgit una altra cúa. En els establiments de banys on hi ha doble pila, hi ha cúa.

Un nou ric vingut a menos, acaba per decidir-se a vendre's el «Chevrolet».

Al cap de pocs dies se topa amb un amic:

- I doncs, l'auto?
- Me l'he venut.
- I això, perquè?
- Perquè em privava d'anar en tramvia.

GLOSSARI

LA PETITA ANÉCDOTA

A una xamosa vila estiuenca de França hi arribà amb l'intent de passar-hi dos o tres mesos un cèlebre cantant d'opereta.

Naturalment, la primera cura de l'artista fou cercar-se un bon hostatge.

Li recomanaren una casa:

—Vagi a casa Fulano, que segurament li llogarà una bona habitació.

S'hi fa portar les maletes, parla amb l'esmentat senyor, i efectivament li ofereix un quarto magnífic, que el cantant troba de la seva conveniència i se'l queda.

Però, heu-vos aquí que, abans de cloure definitivament els tractes, el propietari dispeser—un amable senyor gras, vermell, fresc i ben afeitat,—es dirigeix al artista que acaba de arribar en aquells termes:

—Estimat senyor: li llogaré el quarto, si, però amb una condició indispensable.

—Quina condició?—fa l'artista.

—Que mai, per cap concepte, vostè portarà dones aquí, an aquesta casa.

Al sentir això, el cantant de opereta, que era un Teno-rio de primera, va arrufar el nas i es va gratar la barba, amb una ingènua mueca de contrarietat.

—Es dir... que no pot venir cap senyora aquí, a fer-me visita?

—De cap manera!... I vostè ja ho comprendrà: jo visc aquí amb la sogra, amb la dona, amb la filla, amb la cunyada, amb dues nebodes, amb una cosina, amb la criada...

Aleshores l'artista, amb un somriure de satisfacció:

—Ahl Així rail... ¿Perquè no ho deia més aviat?

—Què vol dir?

—Perfectament d'acord! Havent-hi tantes dones a casa!... ¿quina necessitat de portar-ne de fora?

XARAU, trad

ELS COLONITZADORS PACIFISTES

—Allà on nosaltres fem la pota... èxit segur!

Una festa major a trossos

L'àvia d'En Benet feia cinquanta anys que s'havia casat amb el seu home, i amb aital motiu es disposava a celebrar les noces d'or d'una manera magníficent.

Havien sigut convidats els parents propers, que no'n faltaria un sapiguent que a la masia de cân «Granadilla» la ballaven grassa anys ha, i que la bona qualitat de les terres i l'abondor de les aigües per al regament de les feixes omplien cellers, trispols i porxos amb els fruits assaonats, que apeteixia anyalment una parròquia amb borsa plena i bon paladar.

En Benet havia rebut, a les darreries de juliol, una carta en català, escrita en nom de l'àvia, pel caga niu del

hereu, ferm llegidor de coses de la terra d'ençà que tingué el cervell ple de les tirades de versos de «El Trovador Català», del malaguanyat Bori i Fontestà.

Justament ara que tenia un compromís ferm a Vidreras, poble nadiu de la xicota, rebre l'apremi de la gueta, que tampoc podia rebutjar per no trencar els llaços de cordialitat tendra. Vaia un negoci anar a trencar-se les cames a fer equilibris, el 15 d'agost en les escarpades roques, que les sabates ne fugen lliscantes, de cân «Granadilla».

L'àvia d'En Benet va casar-se per sant Agustí que escau el 28 d'agost, emperò ella, volguent matar dos pardals amb un sol tret, li semblà que una quinzena escassa no era quantitat de temps apreciable en un conjunt de cinquanta anys, que són dotze centes quinzenes, i decidí fer aquell any festa beçona, la festa major tradi-

cional i pobletana amb degollina de bestioletes de corral, bè penjat al sostre, pebrot vermell, estrena de raïm primerenc i préssecs mollars i la festa íntima renovadora del record de nous branquillons eixits al arbre de família.

No podia faltar. En Benet al convit de l'àvia, primer perquè se'l estimava; segon perquè dos anys enrera, en assabentar la de que havia tret número alt per a les quintes, li va prometre un bon present pel dia que's casés.

Pobriçó com era i pobriçona la xicota vidrerenca, no calia enutjar l'àvia, deixant passar per alt un dinar de quatre carns cuites i ben amanides.

Deixar a les capces a la seva xicota, presó florida dels seus pensaments, musa feconda dels seus somnis juvenívols, tampoc era possible enginyant-se per a armonitzar les coses, fent compatibles i factibles els dos deures.

No sabem si per a millor inspirar-se va posar-se, a tali de barrina un dit al front, lo cert és que determinà escriure a l'àvia que hi aniria al matí de la festa major, emperò amb el decidit propòsit de presentar-se al mas la vigília cap al tard.

Grossa va ésser la sorpresa de l'àvia «Granadilla» en veure arribar al fillol, en el fort de plomar bestioles, cama ací cama allà d'un cova femater sobre un devantal esblanqueït de tel·la de matalaç inservible, farcida de plomes com el «moixó foguer» que anys enrera feia babarotes a la tarde del dia de Carnestoltes en algunes poblacions de Catalunya.

En Benet, sapiguent lo que a la vella plavia, còrregué a fer-li l'amistat agafant-li la mà dreta, amb grosses taques de sang, esquivant tota mena d'escrúpols. Ella la enretirà.

—Espera't, que me la rabejaré.

Ell, naturalment, hauria preferit la mà tendra i molçada de la promesa, emperò clavà un petó vehement sobre els nervis aixerrats i les venes exasperades d'aquella mà honorable per treballadora i cristiana.

EL CASSADOR DE PAPALLONES, SENTINT-SE VALENT

—Baixa, maco, que'ns veurem les cares.

**

Quan tothom hagué sopat i petits i grans havien entregat els ossos a la mansuetud de les màrfeques de palla de blat de moro, es quedaren sols a la cuina sota el llum aixerit de carbur.

En Benet roncejà per a poguer parlar a soles amb aquella dona que sabia ductil. Es tregué un retrat celestial del «infern» de l'americana i li ensenyà, explicant-li més pa que peix de la seva història amorosa.

A la vella «Granadilla» li queia la baba de gust i es conformà en que En Benet celebrés allí, a la casa pairal, només que un trocet de festa major i l'altre trocet a càla xicota.

**

El dinar de les «bodes d'or» fou insuperable: escudella, carn d'olla amb un mostrari de talls i verdures, pollastre i ànec amb suc, costelles «vestides», carn de pèl i ploma rostida. Vi de la bota del recó, vi ranci, confitura, anous, avellanes, ametlles, préssecs, peres, raïm, meló, retàfia, cafè i cigars, amb l'apèndix d'uns versos que el caganiu recità de memòria de puntetes damunt la cadira presidencial.

Després de dinar quan ja el sol perdia infules i l'Occident el reclamava per a fer l'aparent cabuçó nocturn, s'alçà En Benet de la taula.

L'àvia l'acompanyà un trocet més enllà de l'era, donant-li un cistell curullat de brostim de cep amb pàmpols voladors.

—Aquí tens un trocet de rostit i préssecs mollaços que sé que t'agraden. Vull que en tasti la teva xicota i diga li que la vull conèixer aviat.

**

Lo contingut del cistell va ésser el res-sopó d'aquella nit. Aquells préssecs varen desvetllar a la sogra en projecte, i com que era un xic lleminera, va ésser amatenta a collir la paraula de convit per un dia del mes entrant, el mes de Momo.

En veure l'esplendidesa de la família del futur gendre i l'encert culinari de l'àvia, va nèixer en el seu pit endormiscat una mena de devoció envers la desconeguda gent de la masia. Feia molts anys que no havia vist, al tríscol, uns penjolls de raïms, d'aquells raïms que's deixen pecigar quan ja els cups i les premses han perdut les bravades de les veremes.

J. COSTA I POMÉS

POTI - POTI

Aquesta vegada és un metge americà el que ens assegura que la vida humana pot allargar-se més enllà dels límits coneguts, lo que vol dir que no hi ha raó per a que no siguem tots immortals.

La dita —cas de confirmar-se— pot ésser un bé o pot ésser un mal?

Tingui's en compte que ens hem acostumat a morir i que res hi ha tant enutjós com el canviar de costums.

La perllongació de la vida humana, fet del que d'un temps ençà ve parlant-se trasbalsaria tota la vida social.

S'acabarien, al menys, els suïcidis i els assassinats.

Els diaris es veurien privats d'una secció importantíssima com és la de *successos*, lo que determinaria el que restessin sense colocació els periodistes que l'escriuen.

No hi hauria drames d'amor, ni guerres, deixant per aquest fet, d'existir les tres quartes parts de la literatura, doncs la vida sense la mort no's comprèn.

Què seria de la U. d'E. de P. F.? Què dels enterra-

—Amb aquestes calors tinc una desgana terrible.
—I jo! . Fa dies que només menjo estofat i tunyina.

morts i els fabricants de corones, i els marmolistes, i els cavalls de la Casa de Caritat?

El metge americà de qui parlo i com ell els seus colegues que s'han ocupat ja del assumpte, no han pensat, segurament, amb els danys i perjudicis que la perllongació de la vida humana causaria a infinitat d'industrials que actualment comercien amb els cossos.

Em jugo un peix que no ha rumiat tampoc el tràngol que s'originaria en les famílies, una vegada s'haguessin reunit en cada casa, unes dotzenes o uns centenars d'avis, besavis, trisavis, cunyats, etc.

El conflicte gros sorgiria en haver de cercar pis. Si avui dia i com estan les coses, tenim ja propietari que nega habitació als matrimonis amb fills, calculi's què seria en enterar-se de que's disposaven a ocupar el mateix espai en una casa un exèrcit de gendres provistos dels corresponents sogres.

I dels inconvenients que s'oposarien a l'alimentació d'un tan crescut nombre de boques?

Com ho faríem per a regular les successions?

Què seria dels capellans, jutges, notaris i demés que viuen de la mort?

Estic per creure que si el metge americà hagués reflexionat lo que anava a fer no s'hauria enfrescat amb una aventura que de sortir-li malament pot deixar-lo en el més gran dels ridícols.

Fins i tot anant les coses pel camí dret, obtindrà del descobriment lo que el negre del sermó.

Essent tots immortals no lograrà immortalitzar-se, em sembla.

Personalment i per la part que em toca, començo jo a no sentir-li grat del esforç.

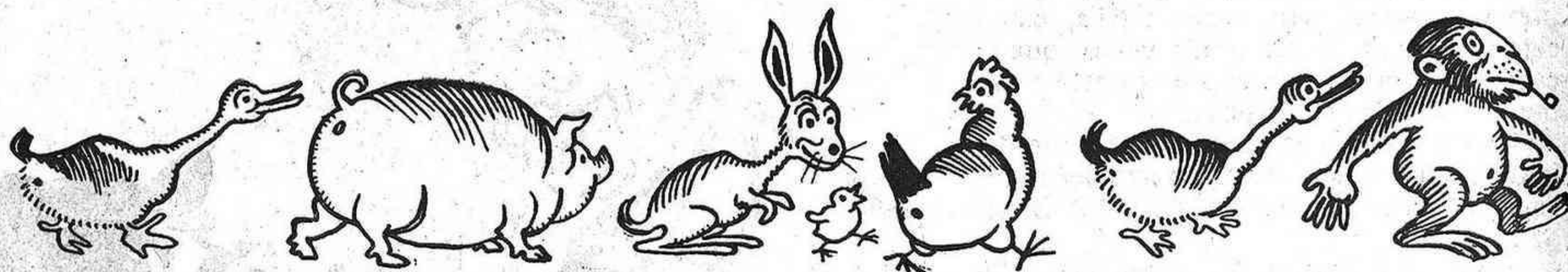
La vida!...

Perquè la vui?

Que el Senyor, que me la donà, me la servi fins a l'hora justa d'assistir a l'estrena de la comèdia lírica *La posada de l'amor* que aquests dies s'ha fet pública i que me l'arrebassi després si li plau.

Els sembla poca cosa morir rient?

X.

I QUINA CALOR QUE FA!!

De les fornals de l'Infern
s'ha escapat una alenada
de calò, i corre pel món
fent suà al qui no'n té ganes.

Subjuga a l'Humanitat
a un règim abominable:
sembla talment que vivim
com costelles a la brasa.

Se canta per tot arreu
amb la mateixa tonada:
—I quina calò que fa!
això no pot aguantar-se—
—Ens morirem asfixiats.—
—Redeu quina calorassa!—
—Què fan les autoritats?
Com no ho priven? Això és massa!—

Corrents al mar van els uns
la consciència a refrescar-se;
damunt l'aigua dormen plans
per coixins unes carbasses.

Mes allí s'hi veu també
el sarcasme dels sarcasmes:
per a treure's la calor
hi ha qui passa hores llargues

ajegut de panxa al sol
a la caldejada platja;
perquè diuen qu'és molt bó ..
per aquell que li agrada.

Altres resten asseguts
en els cafès de les Rambles,
i vinga beure gelats,
gaseoses i llimonades;
la suò els va cara-avall
com si fós una cascata;
si el que se'ls mira és un fresc
que'ls en inspira de llàstima!...

Tant si et mous com si estàs quiet
la roba a la pell s'enganxa;
caminant fa nosa tot;
el barret, el coll, les calses...
si a la senyora Moral
li dongués la real gana
de permetre'ns prescindir
del vestit que'l cos ens tapa,
vestits com el pare Adam
se'n veurien a collades...

En lloc un s'hi troba bé:
ni al carrer, ni a dintre a casa;

ni's té dalit de menjar;
no's pot dormir tenint ganes;
solen sè els llits tan calents,
que semblen llits de diables.
... Si's poguessin ovirar
els dintres de moltes cambres
a la nit, que se'n veurien
de pintorescs panorames!...

Els que tenen calerets
van fugint cap a muntanya
a disfrutar a ple camp
de la fresca regalada;
i amb l'escusa de que molts
hi van per pendre les aigües,
lo que fan és atipar's
de conills i de pollastres,
beure xampany i bons vins
i deixen l'aigua pels altres.

Quan millor no és això
que suà la cansalada!
... Vaja, que per ser pobret
és precis... no tenir «plata»!...

JOAN PASCUAL

LES PATRIOTIQUES

—De bona gana m'allistaria de cantinera

—Uil... Abans no't toqui a tu, hauran de cridar moltes reserves.

TÍVOLI

Sègueix aguantant-se ferm, barallant-se amb l'insofrible temperatura que en aquesta època—la pitjor de l'any—allunya a la gent dels teatres per a transportar-la a boscos i a platges, o, encara pitjor, la deixa a casa, on troba totes les comoditats que's resumeixen en gronxar-se amb un balanci, portant per única habillamenta la samarreta i els calçotets.

Aquell debüt que anunciàrem *Les Viejaris* resulta un numeret sensacional: una parella de equilibristes que treballen molt net i executen originals exercicis en els trapeçis, alguns de molt arriscats.

Són també extraordinàriament aplaudits els nous clowns germans Díaz.

Però més emocionant encara que totes les atraccions és aqueix *Great Albás*, «el rei del fil-ferro» que passa una corda inclinada, cap-per-avall.

Per a aquesta setmana s'han anunciat quatre o cinc debuts més: Els *San-ho*, equilibristes xinos; *Apolo Trio*, formidables atletes; *Carminita* i el *Triple Tandem*, cavalls saltadors. Serà qüestió de no deixar-s'ho perdre.

Una idea a l'Empresa: L'atracció que ara com ara donaria molts diners, seria la pantomina de *La guerra de Africa*, amb un apoteosi final en que hi sortís l'autèntic Muley Hafid a cavall de la «Júlia».

NOVEDADES

Allò de *El pa rus*, anunciat amb tires pels carrers, mateix que si es tractés d'una important estrena, no fou sinó un vulgar «r fregit» que ja coneixíem del Paral·lel; un vodevill verdet, graciós, que obtingué un regular èxit i que miraven si ara, amb el títol diferent podia assolir una vintena de representacions. No val la pena de insistir. Un de tants, que no podrà lluitar amb la xafogosa indiferència dels espectadors caniculars.

Els artistes, hi esmerçaren tota la gràcia natural, intuitiva, de que disposen.

Per a acabar de transcórrer la setmana, l'Empresa s'ha espavilat a posar la famosa obra de Murger *La vida bohèmia* i ha corregut també a endossar un vodevill dels groixuts, *La manera de fer-ho*.

De altres projectes més o menys interessants que's murmuren no volem dir-ne encara res, fins i tant no s'hagi «consolidat» la situació del general Navarro al Monte-Arruit i la posició del Zoco Santpere-Bergés al carrer de Casp.

GOYA

Les novetats dramàtiques—de forta emoció—s'estalonen en aquesta casa.

S'estrenà darrerament *La marca infame o El hombre de las dos caras*, obra que, apart la seva inversemblança de fons, consta de suficients «trucos», i escenes de tremenda fibra sensacional per a plaure al bon públic. Val a dir que la interpretació fou inmillorable, fent-se aplaudir amb justícia tots els artistes i molt principalment les primeres parts de la companyia.

Per a aquesta setmana s'anunciava la primera de un drama de Joaquim García, *El Majo*, obra de gran èxit a Madrid.

No havent tingut ocasió de veure'l encara, deixem la nota per a un altre dia.

COMICO

Una sarçueleta amb pretensions de drama líric, *El quèer quita el sentio*, no va acabar de convèncer a la parròquia. Les notes còmiques i els xistus de que està empedrat el diàleg es lo únic que va salvar la barca del naufragi. De les solfes del mestre Luna no se'n pot dir ni bé ni mal.

L'interpretació, notable.

MUSIQUERIES

Dissabte passat, el benemèrit «Orfeo Gracienc» donà, en el seu estatge social, un magnífic concert coral a benefici dels pobres de la barriada, i amb motiu de la propera Festa Major.

Figuraven en el programa, que era molt nodrid i variat, les millors obres estrenades darrerament pels deixebles del aplaudit mestre Balcells.

La benèfica festa resultà un èxit artístic i una bona picosada per a la guàrdiola que's destina als menesterosos.

DOS CATALANS MACOS.—UNA EXPOSICIÓ FRESCA.—A ANVERS MANQUEN ARTISTES

Per la premsa parisenca ens enterem de que's troben a la capital de França, al menys representats per ses bones obres, dos artistes catalans jovenets i d'allò més macos: En Quimet Claret i En Vicentet Santolaria, els quals nan fet un magnífic paper a l'Exposició de la *Societat Nacional d'Artistes Francesos*.

En Claret, segons la crítica parisina és un escultor que hi veu molt clar. Nodrid en el clacissisme estatuari, es veu que ha presentat una *Diana arcaica* que dona l'opi i un grup representant *El rapte d'Europa*, amb uns nus espetarrants, sobre tot, els de dona.

També la crítica del Sena fa elogis d'En Santolaria, deixeble de la nostra venerable Escola de Llotja i xicot que, segons sembla, porta més empena que un automòbil de cent cavalls de força.

Es per a mi un goig poguer senyalar l'aparició simultània de dos nois macos i catalans en el camp de l'art.

*
*
*

En Quimet Alavedra, de Terrassa, ens resulta un home ocurrent i oportú. Veient que amb aqueixa calorassa que ens ha caigut al damunt les Belles Arts estan a Barcelona que no poden dir «fava», ha organitzat a Camprodon, una lluita exposició de pintures, joies i bibelots d'art, que fan un brillant paper amb aquella frescor agradable de la formosa vila pirinenca.

Les exposicions d'art necessiten arreu del món temperatures baixes, perquè la calor excessiva licua els colors, esberla la fusta, estova el fang, i el que és pitjor, allunya a la gent dels llocs on se celebren.

L'Alavedra sabent tot això i veient que aquest any és extraordinària l'afluència de forasters de peles a Camprodon, s'ha dit:

—Ara és la meva!

I s'és plantat allí amb boniques pintures, frescoes com l'aigua d'aquelles deus amagades que canten a l'ombra

dels boscos seculars: flors cullides per l'Antònia Ferreres, teles catalanes d'En Joan Llimona, que tenen gust de *llimonada*, naturalment; vistoses impresions de color degudes al malaguanyat Alexandre de Riquer; paissatges lluminosos d'En Quim Vancells, l'home de la muntanya i elegants joies d'Art fetes per En Mercadé i una col·lecció de *cofrets* artístics per a guardar-les degudament, eixits de les mans de l'Adolf Fargrolí, un xicot gironí que sap tocar la fusta, com no n'hi ha gaires.

O molt m'enganyo o l'Alavedra, amb aquesta exposició tan frescal, lograda tornar a Terrassa calent d'ermilla. I jo m'en alegraré força, pels expositors primer, i per ell després, que ha tingut la bona pensada.

Sembla que allò de celebrar a Anvers una exposició d'Artistes Catalans ha donat mitja volta a dintre del *Reial Circol Artístic* mateix, tornant-se exposició de artistes espanyols.

A veure si aixamplant-se una mica més, es torna de artistes ibèrics o bé neollatins.

El *Reial Circol Artístic* deu haver pensat que un convidat en pot dur un altre i ha convidat a acompanyar-lo a fer una gorra artística a tots els pintors i escultors de Espanya.

Ja veurem quina cara faran els belgues en veure arribar tants de convidats.

C. ARBO

Els esports

CURSES CICLISTES

Malgrat la forta calor, aquesta setmana ha sigut *pròdiga* amb els esports.

Els que han tallat el bacallà han sigut els «cicleros».

A Sabadell s'han disputat el campionat de Catalunya, que l'ha guanyat En Janer — tan-de-bò fossim al janer; no suariem tant! — i va arribar segon En Saura.

També en el Parc de la nostra ciutat es corregué, el diumenge al matí, el campionat per a «nanos», cursa organitzada per la revista *El Sport*.

Es corren tres categories: La primera fou per als «infants», o sigui la quitxalla, arribant primer l'Anton Ramírez. En la segona, per a nens de vuit anys, va arribar primer En Traserras, que és un triomf. I, per últim, la cursa-campionat, que la va guanyar En Tuduri, que és un fort corredor.

I tots «la mar» de contents, i amb molta calor.

FOOT-BALL

Nova junta. — El F. C. Barcelona ha modificat la seva junta, i després d'unes aventures i moltes peripècies, han sortit elegits els següents senyors: President, el gran Camper, i per companys de *penas y fatigas* En Cabot, Jover, Sot, Marial, Julinés, Solsona, Marcet, Joan Maria, Lloveras, Parareda, Pons, Salvá, Sastre i Valdés.

Sols desitgem an aquests senyors que la sort els acompanyi i que posin totes les seves activitats en benefici del club que porta el nom de la nostra aimada ciutat.

— Què vols que li digui a la post data?

— Que tingui compte amb les mores, que si se'n jala masses li poden fer mal de ventre.

PAPERAM

L'HORIZZÓ INTERIOR, per *J. Vives i Borrell*.—Una dotzena de poemets lírics molt inspirats formen aqueix llibre, el títol del qual trobem tan exquisid i tan encertat que ens sembla una troballa. *L'horitzó interior*, per a un recull de esplais poètics que no són altra cosa que sensacions objectives perfumades per íntims sentiments, explica clarament la qualitat i l'intensitat de les composicions, interessants d'assumpte, totes elles, amb bellesa pregonada de fons i engalanades amb rica vestimenta literària. Perquè En Vives i Borrell, que a cada nova obra se'ns mostra més conscient, més aplomat, més madur, domina ja la mètrica, donant-nos aquella dolça impressió de la «difícil facilitat» que és lo que caracteritza als bons poetes. Lo que li manca de enlairada fantasia, ho guanya en claretat de concepte, qualitat precisa i indispensable en la poesia de tot temps per a que tingui el veritable caràcter de sincera i per a que aspiri a ésser eternal.

Una xica mostra de les composicions del llibre:

LA CANÇÓ

El goig més pur està en l'amor,
lo més perfet en la bellesa;
l'un és anhel encisador,
l'altre és fecunda juvenesa.

Il·lusionat per un encís
que fa més bella ma esperança,
sóc de tot goig enyoradís,
frisant molt més com més alcança.

Poso mon cor en plenitud
allà on la vida és falaguera;
que l'ardiment de joventut
porta la glòria per bandera.

Per xo la glossa del meu cant
és una gesta d'harmonia;
sempre gentil, sempre galant
brindo l'amor i l'alegria!

SOLADA DE CONTES, per *Eusebi Isern i Dalmau*.—Es el segon llibre que publica aqueix jove autor; i té raó el seu prologuista al remarcar que denota haver donat un pas endavant, i no curt. Sis contes formen el sumari d'aqueix nou recull simpàtic, i en tots s'hi descobreix una forta intensitat de sentiment, un notable esperit d'observació, i un bon gust literari que acabaran per a donar al senyor Isern una ferma i pintoresca personalitat entre els bons prosistes catalans.

L'ÀNIMA ENCESA, per *Josep Pons i Tió*.—Una cinquantena de composicions poètiques, de caràcter floral, però de bona mena. El senyor Pons i Tió s'ha fet un nom entre els guanyadors de premis concursants als nostres certàmens literaris. No totes les poesies del present volum assoleixen la mateixa alçària en tocant a mèrits i perfeccions, però en la major part d'elles s'hi remarca una ampulosa inspiració i una grapa robusta per a compondre estrofes de tota mena. És el gènere d'aqueix autor un gènere poètic efectista barreja de essència sentimental i substància cerebral, que acompanya

EL XÓFER BARCELONÍ

— Que teniu bones carreteres, allà?
— Per què ho preguntes?
— Perquè, si ens hi enviavem a nosaltres,
em sembla que us fariem la feina.

nyat d'un lèxic harmònic i triat, influeix notablement en el cor i en la psiquis de determinats llegidors i dels auditoris formats per nuclis de heterogènia sensibilitat.

MEMORIAS DE UN VAGÓN DE FERROCARRIL.—Interessant novel·leta tràgica original d'Eduard Zamacois.

EL CAFÉ DE CAMARERAS.—Novel·leta de costums alegres, per Antoni de Hoyos i Vinent.

LA SIRVIENTA.—Xamosa novel·la dramàtica, original de Josep Francés.

Les tres obretes s'han publicat en la nova biblioteca popular «La Novela Semanal».

EL COLMILLO DE BUDHA.—Joguina còmica en tres actes original de P. Muñoz Seca. Forma en el darrer número de «Los Contemporáneos».

SEPT CIÈNCIES

NOTES DE CASA:

De la Junta Directiva del «Grop Artístic»; de Les Corts, havem rebut una atenta invitació per a assistir a la Conferència del jove literat En Carles Sanahuja, la qual versarà sobre *L'esperit femení i vida artística* i tindrà lloc diumenge, dia 21.

S'estima l'atenció.

Aquest número ha passat per la censura

ESQUELLOTS

Nostre Excelentíssim Ajuntament ha acordat enviar mil llibres a la Biblioteca de Lovaina.

Això està bé, i no té res de particular.

Lo graciós és que, segons s'assegura, bona part d'aqueixos volums tracten de Administració Municipal.

Hom pensa: ¿què rediantre els hi anirà a ensenyar als belgues el nostre desadministrat Ajuntament?

Tan mateix la crisi del tabac està solucionant-se a marxes dobles.

Ja era hora.

Un fumador ho deia:

—Gràcies a Déu que s'acaben les cúes dels estancs.

—Però mai en podrem sortir de cúes—li responia un de cuota.

—Perquè?

Home!... Ara comença a haver-hi cúes als Molls.

Aqueixes onades de calor, dignes de la «zona tórrida» han produït en moltes persones seriosos trastorns de ventrell. Més que la calor, lo que fa mal en determinats subjectes és l'excés de la beguda frapé; les horxatetes, els geladets.

A un senyor desarreglat d'aqueixes resultes, el metge li recomanà que sobre tot no mengés, «quesos helados» ni coses per l'estil.

L'altre dia, després d'haver-se entaulat en un hotel, el cambrer li preguntà:

—Què hi voldrà per a postres?

—Miri, escalfi'm un parell de mantecados.

L'altre dia uns individus varen engegar trets a un tren. L'endemà un fulano va apedregar el carril de Sarrià.

Serà qüestió de preguntar-nos:

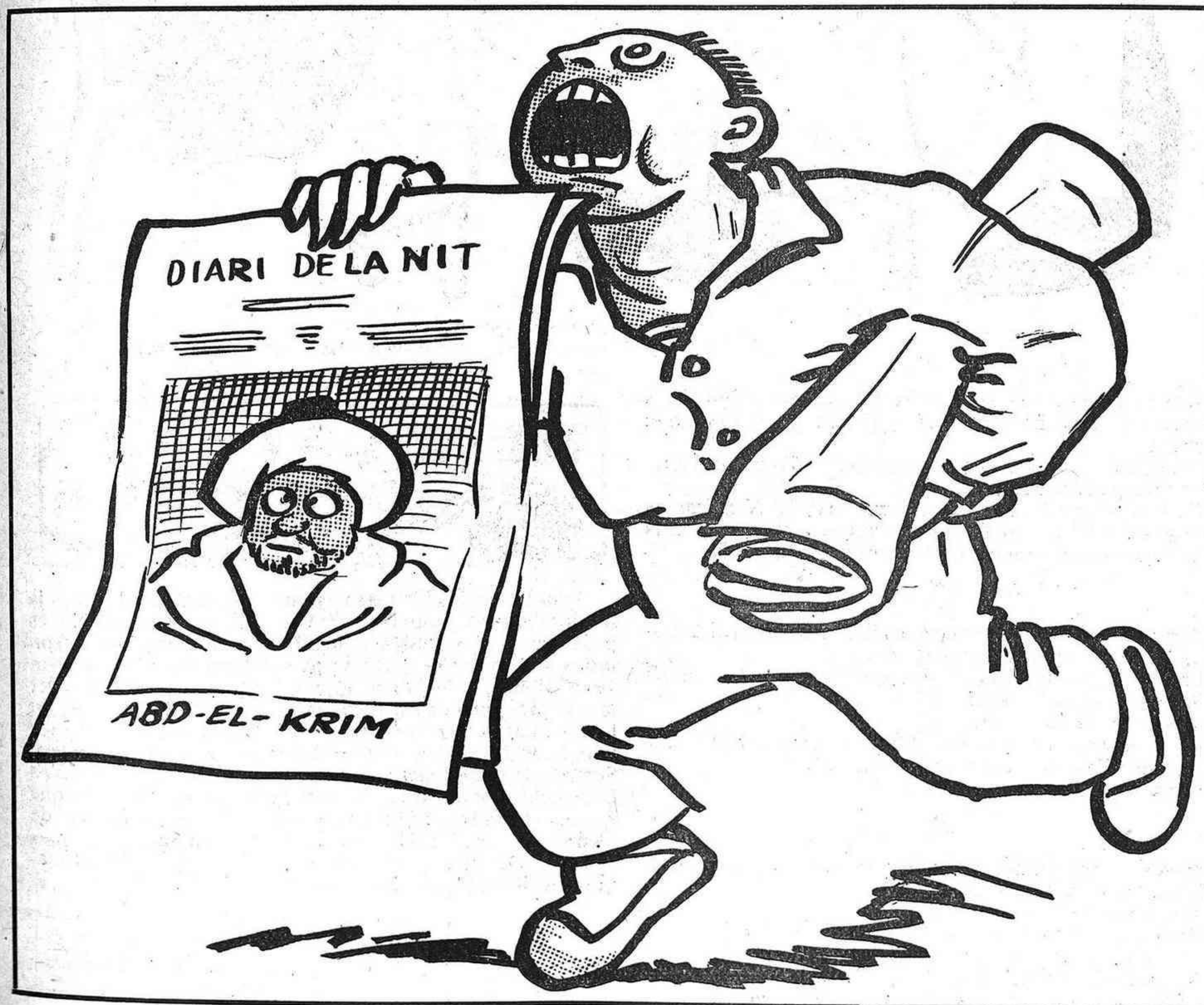
Som a Barcelona, a Frajana, o a Benibugafar?

D'una conferència telefònica de Madrid.

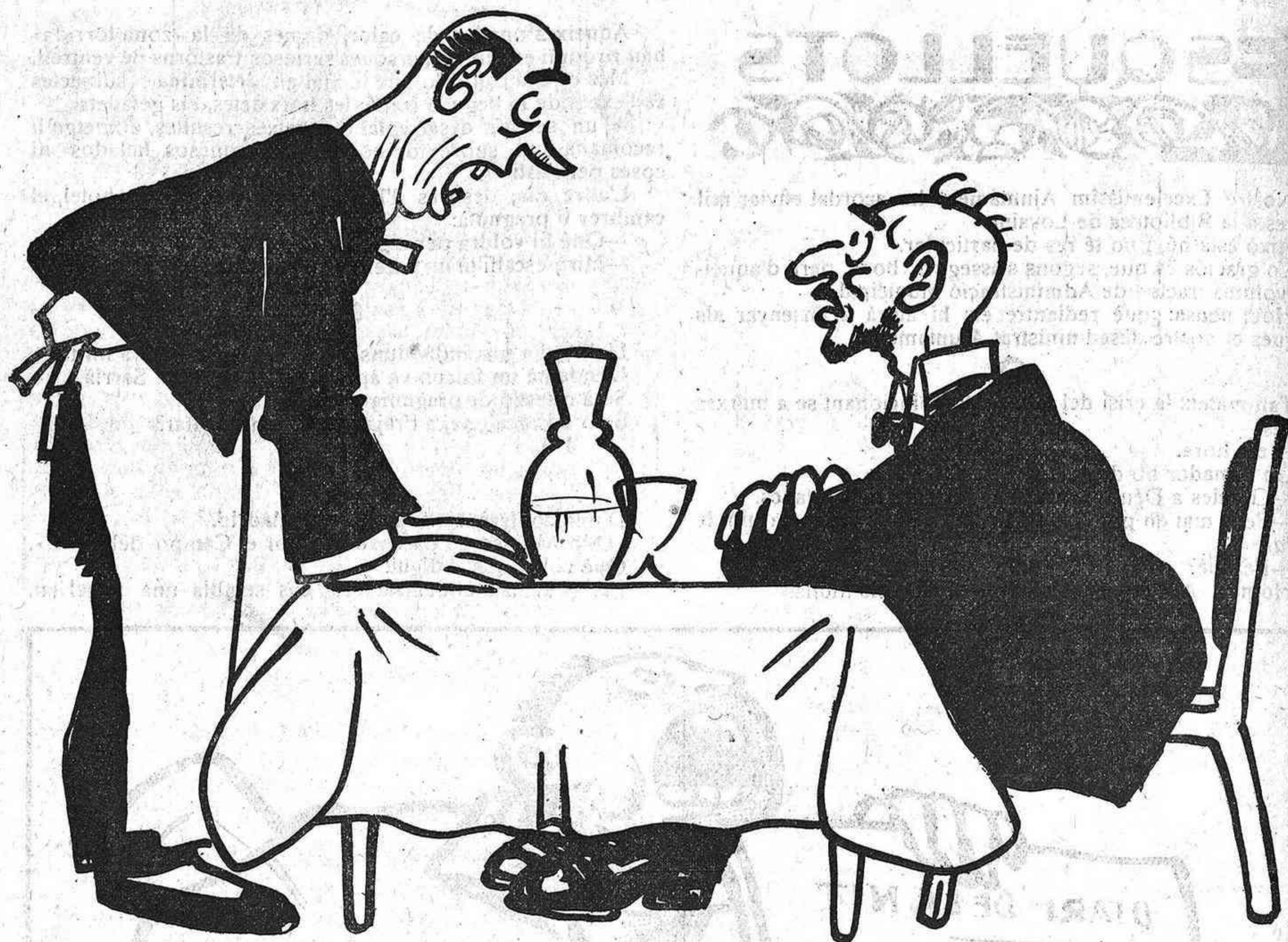
«Don Alfonso ha paseado hoy por el Campo del Moro».

Què volen que'ls digui!

En les actuals circumstàncies, ens sembla una temeritat.

— El diari d'avui!... amb El Krim de cada dia! ..

- An En Prim això no li hauria passat.
- És clar que no'... Perquè era de Reus, i no li venia de un *tanto*.

A la barca de salvament que la Comissió de Cultura ha destinat per a la Escola de Mar, li han posat per nom: *Nausicaa*

Els infants banyistes que no estan per refinaments literaris, li diuen la *Nau xica*; i fan bé.

Que no ho sap En Nicolau d'Olwer que la *Nausicaa* va naufragar al «Eldorado» el dia de l'estrena per culpa dels nostres intel·lectuals maragallistes de pa sucat amb oli!

Aprop de duescentes mostres de llet ha analitzat el Laboratori municipal en el terme d'un mes

I saben quantes mostres han resultat adulterades, amb perill de la salut dels veïns?

Més de la meitat.

Jo an aqueixos lleters els obligo a ésser patriotes per força: Cap a Zeluan, i a la primera línia de foc.

I encara potser seria massa honor!...

Havem tingut el gust de sentir i aplaudir als «tututs» de la Banda Municipal de Roma.

Toquen bé i són simpàtics.

Però el que crida més la atenció en ells, és el trajo.

Mireu que veure un trompa vestit de ministre!

A nosaltres, per això, ben mirat, no hauria de estranyar-nos. Estem tant acostumats a veure ministres-trompes!

Joan Pascual.—Els versos potser vagin avui. El demés ja ho degué veure publicat.—P. Vallespinós i Cases.—No és possible; ja deu ficar-se que fa mesos, anys, que no són moda les xarades.—Jotadeu: Aprofitarem el xisto per un «esquellotet», eh?—Jaume Marcé: Aprofitarem el xisto per un «repic» final de *La Campana*.—J. C. i P.: Gràcies per tot lo enviat darrerament.—Manuel de Valldeperas: No diu res nou, i encara lo que diu no és massa ben dit.—Aguileta: Sempre faig un. I *merçi* per lo enviat.—Un frare llec: No'ns és possible complaure'l.—F. del C.: Ja veu que s'hi fa lo que es pot.—E. Pascual: El dibuixet és masoi, com si fos fet de algún noi.—P. C.: Ho sentim molt, però no'ns convé.—V. R. M.: De quatre, tres que entren en cartera.—Un estripa-qüentos: Rebut, i moltes gràcies.

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20

Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

NOVA REIMPRESSIO

Diccionari

Català - Castellà & Castellà - Català

per A. Rovira i Virgili

Un tom 8 " relligat amb pegamoid

Ptes. 12

ACABA DE PONERSE A LA VENTA

LA NUEVA EDICIÓN DE

La Casa de la Troya

por Pérez Lugin

Un tomo 8.º

Ptas. 5

EDICIONS POPULARS D'EN SANTIAGO RUSIÑOL

Anant pel món. (2.ª edició)	Ptes. 2
El místic. (2.ª edició)	2 (Agotada)
Oracions. Amb música d' E. Morera. (2.ª edició)	2
Fulls de la vida	2 (Agotada)
Els Jocs Florals de Canprosa. (2.ª edició)	1'50
El bon policia	2
Monòlegs. (2.ª edició)	2
La bona gent	2 (Agotada)
Tartarin de Tarascó. D'A. Daudet. (Quart miler)	Ptes. 2 (Agotada)
El pati blau.	2 (Agotada)
El poble gris	2 (Agotada)
La mare. (8.ª edició). (Quinze miler)	2 (Agotada)
La merienda fraternal. (4 miler)	1'50
L'Alegria que passa.	1'50
L'heroe.	2 (Agotada)
Llibertat!	2
La fira de Neully	2
Els savis de Vilatrista.	2 (Agotada)
L'auca del senyor Esteve (8.ª ed.)	2
L'hereu Escampa	2 (Agotada)
En Tartarin als Alps	2
La llei d'herencia.	2
Aucells de pas.	2
La intelectual.	2
El redemptor	2
Cors de dona	2
El Teatre per dins	1'50
Dol d'alivio	1'50
El daltabaix	2
El titella pròdig	1'50

La nit de l'amor	1'50
Del Born al Plata. (Impressions de viatge.)	2 (Agotada)
Port-Tarascó, d'Alfons Daudet. Traducció.	2
El pintor de miracles	1'50
La Verge del Mar	1'50
El despatriat	2
El triomf de la carn	1'50
La illa de la calma (2.ª edició)	2
L'Homenatge	1'50
La lepra	1'50
L'Arma	1'50
L'envelat de baix	1'50
Gosari, per Xarai	2
El català de "La Mancha"	2
El pobre viudo	2
A cà l'antiquari. (Sainet)	2
L'auca del senyor Esteve (Cinc actes) (2.ª edició)	2
"Gente Bien" (Sainet) (3.ª edició)	Ptes. 1'50
Els Naufragats	2
En Josepet de Sant Celoni (Novel·la picaresca)	2
"Souper-Tango" (Obra satírica en un acte)	1'50
La casa de l'art (Peça en un acte)	1'50
L'acaparador (Peça satírica en un acte)	1'50
Bataneros en comandita (Sainet de costums financeres en un acte)	1'50
El català de "La Mancha", tragi-comèdia en quatre actes	2
"Chauffeur... al Palace"!	1'50

PRONTO APARECERÁ LA NUEVA EDICIÓN DE

LA CIUDAD DE BARCELONA (Guía - Lop)

Itinerarios prácticos

EN PRENSA EL AÑO EN LA MANO-1922

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remeten l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet. Ademes 30 cèntims per a certificat. Als corresponals se'ls otorguen rebaixes.

EL «MALETA» RECALCITRANT (*Amb música de La Dogaresa*)

—Hasta maña-a-nall...
Hasta maña-a-nall